

5-6/58

no 2

VREDE

TWEEMAANDELIJKS INFORMATIEBULLETIJN

VAN DE BELGISCHE UNIE VOOR DE
VERDEDIGING VAN DE VREDE

STORT UW BIJDRAGE IN :

HET VREDESFONDS

Ons eerste nummer, alhoewel nog in zijn kinderschoenen, werd door onze lezers uiterst gunstig onthaald. De beste weergave hiervan is onderstaande verklaring die een onzer lezeressen stuurde, samen met haar storting :

" Medewerking tot ledenwerving in mijn kring verzekerd. Het publiek moet zijn apathie of onverschilligheid afschudden ! Over politieke en ideologische schutsels heen, moeten alle vredelievende mensen elkaar de hand reiken ! "

Mevr. V. uit De Panne

Wij mochten ons ook reeds op meerdere steunabbonementen en steunbijdragen verheugen, maar dit mag slechts een begin zijn .

DE VERDERE UITGAVE VAN "VREDE" ZAL IN HOOFDZAAK OOK VAN UW MEDEWERKING AFHANGEN - Stort dus in ons "Vredesfonds" op P.C.R. N° 5502.16 -
E. VERBEECK - Oostende

WAT KOST EEN DODE
IN DE OORLOG ?

Een Amerikaans gepensioneerd militair berekende hoeveel de doden per stuk hebben gekost in de verschillende oorlogen sinds 2.000 jaar. Ten tijde van Julius Cesar bedroeg de prijs voor het doden van een soldaat 17 fr. - onder Napoleon was de prijs reeds tot 38.000 fr. gestegen - in de eerste wereldoorlog moest men reeds op 220.000 fr. per gedode soldaat rekenen en in de tweede wereldoorlog was dit gestegen tot 665.000 fr. In een volgende oorlog die sommige kanonnenhandelaars zo graag zouden zien aanvangen, zou ieder gedode soldaat de som van 3.300.000 fr. kosten.

OOK DAT IS A M E R I K A .

Nieuwe campagne tegen H-bomproeven
- Pagina-grote betaalde advertenties die de Amerikanen oproepen om mee te doen aan een campagne tot beëindigen der proeven met kern-wapens, en om zich in te zetten voor de zaak van de vrede, verschijnen thans in "The New York Times", "Chicago Tribune", "Washington Post" en andere belangrijke dagbladen. De campagne wordt geleid door een "Nationale Commissie voor een gezonde atoompolitiek". Tot de ondertekenaars behoren bekende figuren uit iedere richting van de maatschappij, o.a. Eleanor Roosevelt, Erich Fromm, en representatieve Quakers en pacifisten .

Dhrn. R O L I N,

----- M O U R E A U, en

----- G I L S O N

VOOR STOPZETTING DER ATOOMPROEVEN

Een belangrijke vergadering te
OOSTENDE

Vrijdagavond 18 april ging in de stadsschouwburg te Oostende een belangrijke meeting door voor de stopzetting der proeven met kernwapens. Op deze bijeenkomst, georganiseerd door het "Oostends Initiatiefkomitee voor de Aktie tegen het Atoomgevaar" voerden het woord : Senator ROLIN (B.S.P.), Senator MOUREAU (Lib.) en Volksvertegenwoordiger GILSON (C.V.P.) terwijl de H. LEGHAIT, ex-ambassadeur te Moskou en ex-kabinetschef van dhr. Spaak, als voorzitter optrad.

Dhr. Leghait huldigde vooreerst koningin Elisabeth, die door haar reis naar de U.S.S.R. een moedig gebaar stelde van toenadering tussen Oost en West, wat door sommige vooraanstaanden in ons land nog veel te weinig wordt gedaan of wordt begrepen. Door de jongste voorstellen van de U.S.S.R. kan het schijnen dat wij ons alleen tot de U.S.A. en Groot Brittannië zouden richten, aldus de voorzitter. Maar wij richten ons ook tot de U.S.S.R. om haar te vragen de proefnemingen niet voorbarig te hernemen en de openbare opinie in het Westen tijd te laten haar stem te laten horen en op de regeringen druk uit te oefenen.

Dhr. GILSON toonde het groot gevaar aan der proeven en sprak zich uit voor ----- stopzetting, maar was meer genuanceerd inzake voorwaarden en omstandigheden. De stopzetting mag niet opgedrongen worden door één grote mogendheid, maar moet in gemeenschappelijk akkoord op samen vastgestelde datum gebeuren. De Westersen staan vandaag nochtans voor een morele verplichting, en de openbare opinie kan een grote rol spelen.

Dhr. MOUREAU wenste de organisators geluk. Hun initiatief steekt grondig ----- af tegenover de onverschilligheid die nog te veel bestaat bij de verantwoordelijke personaliteiten. Hij herinnerde aan Hiroshima. In een volgende oorlog zou het niet meer om de zege gaan, maar het zou een totale vernietiging worden. En er is een nieuw gevaar nu : niet alleen die oorlog zou slachtoffers eisen, maar ook de voorbereiding er van. Wat hem voor de strijd mobiliseerde, is het cynisme van de U.S.A. geleerde professor Liby, die aan Dr. Schweitzer antwoordde dat men het risico voor een toenemende radioactiviteit moet aanvaarden, en de proeven moet verder zetten. Indien men zo verder gaat zal er zelfs geen oorlog meer moeten komen om de mensheid in haar bestaan aan te tasten. - Spreker bekampte de argumenten der Westersen. Indien het voorbeeld der U.S.S.R. propaganda is, is het niet minder een feit ! Hij is ook de indruk toegedaan, dat in het Westen slechte wil bestaat en stelde zijn hoop in de openbare mening.

Dhr. ROLIN dreef dan de spot met sommige verklaringen van Dulles en met ----- zekere N.A.T.O. plannen volgens dewelke de Westerse legers bij een eventuele oorlog, met "propere" atoomwapens de weg naar Moskou zouden moeten banen. Maar ... op hetzelfde ogenblik zou er geen België meer bestaan. - De stopzetting der kernproeven zou drie enorme voordelen hebben :

- 1) GEEN VERDERE STIJGING DER RADIO-AKTIVITEIT
- 2) DE REEKS VAN LANDEN DIE A-WAPENS HEBBEN ZOU NIET MEER UITGEFREID WORDEN.
- 3) DIT EERSTE AKKOORD ZOU DE WEG NAAR DE ONTWAPENING
OPENEN.

Dhr. Rolin wees er op, dat de Westersen niet altijd eerlijk zijn, bvb. in verband met de controle die ze zelf voorstellen. Hij verzette zich absoluut tegen het vestigen van raketbases in ons land, en betreurde dat het Belgisch antwoord niet even kategoriek is geweest als dat van Noorwegen en Denemarken.

Dhr. Leghait deelde tot slot mede dat het Komitee aan alle verkiezingskandidaten van de streek zal vragen hun houding omtrent dit cruciaal probleem openlijk bekend te maken.

H E T   K L E I N E   M E I S J E

Ik ben het kleine meisje
uit Hirosjima.

De bloemen waren mijn vrienden
de vogels mijn reizende dromen
en de wereld mijn speeltuin.

Nu heb ik geen poppen meer nodig
en roerloos

ligt mijn blokdoos aan de kant.

Ik werd immers als een oude vod verbrand.

Ik ben het kleine meisje
uit Hirosjima.

Eerst greep het vuur
mijn haren en handen,
toen verzengde het mijn zij.
Moedertje, vadertje,
je moet niet schreien om mij.

Ik ben een grote reis begonnen :
ik klop aan de deuren der wereld
en vraag om een handtekening
tegen de atoombom

Ik ben het kleine meisje
uit Hirosjima.

Neen, ik kom niet om bloemen
geen boterham vraag ik,
geen fijne snoep
kan me bekoren;

maar ik sta op je stoep
EN JE MOET MIJ AANHOREN !

Gedicht door Nazim Hikmet
Nederlandse bewerking Marc Braet

ELKE DOSIS RADIO-AKTIVITEIT IS GEVAARLIJK ....

Interview met de H. J. TURF, Assistent aan het Koninklijk Meteorologisch Instituut die de metingen van de radioactiviteit verricht te Dourbes.

Reporter - Mr. Turf, de laatste weken hebben radio en pers ons medegedeeld dat de radio-activiteit in de lucht boven vele Europese landen gestegen is. Is dit ook het geval voor België ?

J. Turf - Jazeker. Er is geen enkele reden waarom België een uitzondering zou zijn. Bij de experimenten met kernwapens begin maart in de Sovjet-Unie gehouden, werden enorme hoeveelheden radio-actieve stoffen gevormd die door de winden over de ganse wereld worden verdeeld, en dus ook in ons land terecht komen.

R. - Is de radio-activiteit sterk toegenomen ?

J.T. - Vanaf 21 maart is de gemiddelde radio-activiteit 4 tot 5 maal hoger dan de gemiddelde radio-activiteit van de periode voordien. Op sommige dagen stijgt ze zelfs tot het tienvoudige van die normale gemiddelde dosis.

R. - En nu een vraag die iedereen zich stelt : heeft men reeds de gevaarlijke dosis bereikt ?

J.T. - Wel, ik ben blij dat U dit punt aanraakt. Het begrip "gevaarlijke dosis" is het meest misleidende en het meest gevaarlijke begrip dat gebruikt wordt, in verband met de radio-activiteit. Er bestaat een officiële "gevaarlijke dosis" voor personen die veel in contact komen met radio-actieve stralingen. Buiten het feit dat men de laatste jaren regelmatig die "veilige" grens steeds lager heeft gesteld, wil ik er de nadruk op leggen dat ze haar betekenis verliest wanneer ze toegepast wordt op de ganse bevolking.

R. - Men leest nochtans dikwijls dat die "gevaarlijke dosis" nog niet bereikt is.

J.T. - Er bestaat GEEN dosis stralingen die ongevaarlijk is. Het voorkomen van sommige ziekten, zoals de veelbesproken leucemie, is evenredig met de hoeveelheid radio-activiteit. Ziehier de zeer duidelijke konklusie : wanneer door de gewone hoeveelheid stralingen een zeker aantal gevallen van leucemie (d.i. bloedkanker) worden veroorzaakt in België, bijvoorbeeld 5, dan is, voor het ogenblik, dat getal gestegen tot 20 à 25. Zonder ooit die fameuze "gevaarlijke dosis" bereikt te hebben, is volgens een recente publicatie, in een Westduitse stad, het aantal kreupelgeborenen sinds 1950, VERDRIEVVONDIGD.

(Vervolg onderaan blz. 6)

OOK DE VLAAMSE INTELLIGENCIA ZET IN TEGEN
DE ATOOMBOMGEVAREN

De jonge Vlaamse dichter Marc Braet uit Brugge, richtte zich met een open brief tot schrijvers, dichters en kunstenaars van Vlaanderen om zich aan te sluiten bij het steeds groeiende wereldprotest voor het verbod der atoombomproefnemingen.

Wij citeren hier, uit de lange lijst van ondertekenaars, de meest bekenden :

Ernest CLAES - Johan DAISNE - Geert GRUB - Achilles MUSSCHE - S. RUMMENS
Filip DE PILLECYN - Bert EMMERS - Hubert LAMPO - Jan VERCAMMEN -
Frans BUYENS - Paul ROGGHE - A.J. DELEN - Jozef VERSOE - Blanka GYSELEN -

-----

STEMMEN TEGEN DE KERNPROEVEN - STEMMEN TEGEN DE KERNPROEVEN -

De Nationale Strijdersbond van België sprak zich op zijn jaarlijks congres eensgezind uit tegen de verdere A-proefnemingen en voor het verbod der A-wapens.

A.C.O.D. Sector Ministeries sprak zich in haar congres op voorstel van dhr. Debunne, eveneens uit tegen de kernproeven.

De bedienden van het bedrijf Smulders te Grâce - Berleur stemden eveneens in die zin een resolutie en verzochten hun vakbondcentrale, het initiatief te nemen voor een grote aktie.

Vervolg interview J. Turf

R. - Het is dus wel hoog tijd om een einde te stellen aan deze gevaarlijke proefexplosies ?

J.T. - Ik meen dat in ons belang en in 't belang van onze kinderen, wij al het mogelijke moeten doen om aan deze gevaarlijke toestand een einde te stellen. Voortaan is NIEMAND meer beveiligd tegenover de gevolgen van de proefontploffingen en, zoals Dr. Schweitzer zegt - zijn wij ALLEN ervoor verantwoordelijk.

----- OORLOG AAN DE ATOOMOORLOG : -----

In West-Europa is de reactie tegen proefnemingen met kernwapens wellicht het hevigst in Duitsland en in Engeland. Laten wij even stilstaan bij deze twee landen.

ENGELAND.

De voorstanders van de kernwapens, die hoofdzakelijk de Conservatieven zijn en ook wel enkele leiders van de Arbeiderspartij, zullen vast en zeker rekening moeten houden met het groeiend verzet van brede lagen van het Engelse volk.

Over gans het land hebben massameetings plaats gehad b.v. te Londen waar voorname sprekers als Bertrand Russel, J.B. Priestly en S. King-Hall het woord namen. In vele steden kwam het zelfs tot grootsse manifestaties. Een van deze manifestaties, zeker wel de meest indrukwekkende was de optocht van Pasen naar het stadje ALDERMASTON, experimenteel centrum voor Kernphysica. Na een zekere aarzeling groeide het tot een grote bijeenkomst en overal werden de betogers toegejuicht. De grootste Engelse bladen hebben dan ook hun voornaamste artikels aan deze spontane titing voorbehouden.

De actie wordt steeds uitgebreid en op een algemene vergadering werden volgende punten aanvaard :

- 1) Een einde stellen aan alle proefnemingen
- 2) Raketbases afschaffen.
- 3) Oprichten van een neutrale zone in Europa en deze laten uitbreiden.
- 4) Het vervaardigen van kernsplittingsmateriaal stopzetten en de bestaande stocks bommen vernietigen.

DUIJTSLAND.

Het is bijzonder hoopvol en tevens merkwaardig dat het de Duitsers zijn die thans het meest van zich laten horen in de strijd tegen de massa-vernietigingswapens en de algemene bewapening.

Maar dit hoeft ons anderzijds niet helemaal te verwonderen als men bedenkt dat Duitsland van luchtaanvallen e.a. zeer veel geleden heeft. Dat Duitsland **zeer** **trefbaar** is en de eerste bommen op haar gebied zouden vallen.

Het verzet wordt geleid door intellectuelen samen met vooraanstaande politici. Laten wij er enkele citeren : E. Ollenhauer, voorzitter der socialistische partij, Dr. C. Schmid, onder-voorzitter van de Bundestag, Richter, voorzitter van het Duitse Vakverbond en Dominee M. Niemöller, de zeer bekende geestelijke. Grootse manifestaties grepen reeds plaats te Frankfurt, te Hamburg, waar duizenden duidelijk hun wens te kennen gaven. Merkwaardig zijn de kleine stakingen die op bepaalde plaatsen uitgebroken zijn onder de benaming van "Warnstreik", en misschien wel eens een algemene staking zouden kunnen worden.

Dit alles brengt ons de overtuiging dat het Duitse volk zich deze maal niet meer zo gemakkelijk zal laten meeslepen als vroeger, want zoals de Duitse volksvertegenwoordiger H. Weissel zei :

"De toestand is nu misschien erger dan 25 jaar geleden toen Hitler aan de macht kwam. Als de meerderheid nu atoomwapens aanvaardt, zal dit Duitsland en de wereld in de afgrond storten."

Kanselier Adenauer verzet er zich met hand en tand tegen dat de regeringen der verschillende Länder een referendum zouden inrichten, al kan men in dergelijk

Engeland (vervolg)

Daarnaast dient ook vermeld de motie van 73 parlementsleden van het Lager Huis, waarbij gevraagd wordt dat door de Verenigde Naties een supranationaal organisme zou worden opgericht, met het doel alle kernwapens af te schaffen en de klassieke wapens aanzienlijk te verminderen.

Het Engelse volk beseft dat zijn probleem hetzelfde is als dat van alle volkeren die de atoomdood verwerpen.

Duitsland (vervolg)

geval rekenen op een 80% meerderheid tegen de atoomwapens. De "Kampf dem Atomtod" wordt echter zo algemeen dat wij alleen maar kunnen hopen dat de Kanselier zal moeten wijken voor de opinie van de brede massa's die nog aan de verwoestingen van vroeger denken en deze niet meer opnieuw willen beleven,

VOORAL NIET OP DE THANS MOGELIJK GEWORDEN SCHAAL

Een belangrijke bijdrage tot de Vrede

V R E D E S C O N G R E S T E L E I P Z I G

WAAR OOST EN WEST ELKAAR ONTMOETEN

Te Leipzig ging van 18 tot 20 april het Congres der Duitse Vredesbeweging door, waar meer dan 1500 afgevaardigden van Oost en West Duitsland elkaar ontmoetten. Wij hadden het geluk de B.U.V.V. op deze bijeenkomst te vertegenwoordigen en ons rekenschap te geven van de vredeswil van het Duitse volk dat onder het motto "GEMEENSCHAPPELIJKE AKTIES TEGEN DE ATOOMDOOD" strijd voert tegen het tot stand komen van raketbases in West Duitsland en voor een atoomvrije zone in Midden Europa.

We hoorden grote wetenschapsmensen zoals Professor FRIEDRICH, Dr. BARWICH, Dr. Manfred von ARDENNE e.a., vooraanstaande personaliteiten zoals de letterkundigen Anna SEGHERS en Kurt STERN, priesters, arbeiders van Oost en West.

We bezochten verschillende steden in de D.D.R. waar de wonden van de voorbije oorlog, alhoewel een zeer snelle opbouw, nog verre van geheeld zijn. We spraken met mensen uit alle middens en hoorden steeds dezelfde uitspraak die men op alle bijzondere gebouwen aantreft: "Wij moeten samen tegen het oorlogsgevaar strijden of we zullen allen vernietigd worden".

We hadden de gelegenheid het woord te voeren op vergaderingen van vredesorganisaties van West Berlijn waar de gewone man, zoals in gans West

Duitsland, steeds meer zijn stem laat weerklinken voor de "Kampf dem Atomtod in Europe".

OOSTENDE-ROSTOCK-OOSTENDE-ROSTOCK

Het Vredescomité gewest Rostock, Oost-Duitsland, stelde ons voor een nauw contact tussen de bevolking van onze beide gewesten vast te leggen. Rostock biedt op economisch gebied veel gelijkenis met Oostende door zijn visserij-scheepsbouw-hotelnijverheid enz. Persoonlijke contacten per briefwisseling zouden tussen vissers, arbeiders, intellectuelen, studenten onzer beide steden worden vastgelegd. Liefhebbers schrijven aan de Redactie van ons blad

A.D.

DE WERELDVREDESRAAD heeft van 16 tot 22 juli te Stockholm een Congres voorzien voor ontwapening en internationale samenwerking. Het verloop der wereldgebeurtenissen wijst immers op de dringende noodzaak en tegelijkertijd op de mogelijkheid "DE STROMING TE WIJZIGEN DIE ONS NAAR DE ATOOMOORLOG DRIJFT".

De ongehoorde vooruitgang van wetenschap en techniek bieden de mensheid onmetelijke vooruitzichten voor een oprechte en opbouwende samenwerking op internationaal plan.

Gesteund op de behoeften en de voortbrengst van elke landengroep, zal de internationale samenwerking echter noodzakelijkerwijze verschillende vormen moeten aannemen voor elk van deze.

Een der grote opgaven van het Congres is dan ook :

een grondige studie der politieke en economische aspecten van de ontwapening en de internationale samenwerking, teneinde die oplossingen te vinden welke, in een vreedzame wereld, zullen bijdragen tot de vooruitgang van elk land en van de mensheid in haar geheel.

OPEN BRIEF AAN DE OPENBARE OPINIE

Het Colloquium over Ontwapening en Internationale samenwerking, heeft op 19 en 20 april 1958 te Brussel, vertegenwoordigers van verscheidene milieu's samengebracht n.l. wetenschappelijke, syndikale, politieke en patriotische personaliteiten. Uit hun debat zijn volgende ideeën naar voor gekomen.

De aandacht van de wereldopinie is voor het ogenblik gevestigd op de kernproefontploffingen. Ons land blijft niet gevrijwaard van hun gevolgen. Het Koninklijk Meteorologisch Instituut heeft in 't begin van april een nieuwe verhoging van 400% van de radio-activiteit waargenomen, veroorzaakt door de laatste proefontploffingen. Dit betekent een evenredige vermeerdering van het gevaar voor leucemie.

De openbare opinie die reeds lang de stopzetting van de proefnemingen eist, heeft zojuist een eerste sukses behaald met de eenzijdige stopzetting ervan. Hun totale stopzetting dringt zich op.

De stopzetting van de proefontploffingen zou het onderwerp kunnen uitmaken van een eerste internationale overeenkomst en aldus de totale ontwapening voorbereiden. Gezien de complexiteit hiervan lijkt het ons noodzakelijk elke maatregel aan te moedigen die, zonder het ganse vraagstuk op te lossen, de oplossing dichterbij zou brengen.

